

*Т. О. Сазонова, к.е.н., доцент,
А. П. Сиротюк, здобувач вищої освіти,
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава*

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ПОНЯТТЯ УПРАВЛІННЯ ПОВЕДІНКОЮ ПЕРСОНАЛУ ТА ЙОГО РОЛЬ У СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ

Поняття «поведінка» є багатограним, багатозначним та полідисциплінарним. Управління поведінкою в організації передбачає формування і розвиток стандартів поведінки, навчання бажаній поведінці, зміну мотиваційних установок, коригування та модифікацію поведінкових моделей.

Моделі поведінки персоналу – це образ поведінки працівників, що забезпечують досягнення заданих цілей. Моделі ефективної поведінки, як вже зазначалося, формуються відповідно до прийнятої стратегії розвитку організації.

Алгоритм процесу модифікації організаційної поведінки з метою вироблення оптимальної моделі поведінки складається з ряду кроків [1]:

1. Ідентифікація – виявлення ключових форм поведінки, які здійснюють значний вплив на діяльність організації.

2. Поведінковий аудит – аналіз виявлених критично значущих форм поведінки за кількісними та якісними показниками; диференціація форм поведінки на функціональні, які потребують позитивного підкріплення і дисфункціональні, що вимагають покарання працівника.

3. Розробка та реалізація стратегії модифікації та оптимізації організаційної поведінки – складання перспективного плану формування необхідної моделі поведінки персоналу організації, який включає в себе: зміну установок особистості; вплив на поведінку груп; розширення відповідальності і значимості робіт; підвищення кваліфікації працівників; вдосконалення системи мотивації, як в сфері винагороди працівників, так і в сфері їх покарання; проведення тренінгів, спрямованих на формування ефективних поведінкових моделей, персональний розвиток і кар'єрне просування; організаційне регламентування.

4. Оцінка результатів реалізації плану модифікації організаційної поведінки – здійснюється в чотирьох аспектах –

реакція, навчання, зміна поведінки і поліпшення показників діяльності.

Підсумком виконання всіх кроків алгоритму процесу модифікації організаційної поведінки є модель бажаної для організації поведінки працівника. Зміна, управління та модифікація організаційної поведінки з орієнтацією на окремих працівників організації, підприємства, неодмінно приносить їй значні дивіденди (рис. 1).

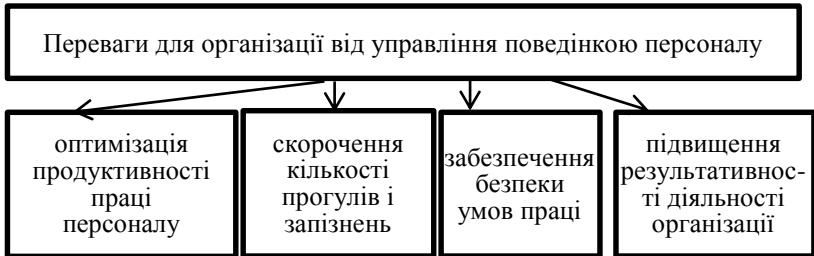

Рис. 1. Переваги для організації від управління поведінкою та дисципліною персоналу [власна розробка]

З метою забезпечення ефективного управління поведінкою та дисципліною персоналу, на наш погляд менеджерами організацій та підприємств доцільно приділити увагу вивченню основних областей формування поведінки співробітників в організації і здійснювати вплив на них. Отже, серед таких сфер вивчення на основі нашого дослідження, можемо виділити наступні:

теорія організації – формування ефективних організаційних та управлінських структур;

теорія прийняття управлінських рішень – механізм, способи і методи прийняття, ухвалення, перевірки та виконання управлінських рішень;

мотивація і сприйняття – мотиваційний моніторинг, визначення зміни потреб, їх рівня, взаємозв’язку;

система комунікацій – офіційні і неофіційні системи і мережі обміну інформацією;

психологія управління – вплив менеджерів і їх діяльності на поведінку;

етичні питання (компетенція, самостійність, товарицькість і чесність, об’єктивність).

Таким чином, основні правила індивідуальної та групової поведінки задає сама організація, встановлюючи коло обов'язків, відповідні права і повноваження, міру відповідальності, стандарти ділового спілкування.

Отже, при управлінні поведінкою людини в організації менеджер повинен враховувати індивідуальні особливості людини, визначити його основні мотиви поведінки, і при необхідності впливати на поведінку людини з їх допомогою. Організація, підприємство може досягти узгодженості поведінки людей за рахунок: постановки загальної мети; підтримки в людині відчуття його цінності, важливості; впровадження схем рольової поведінки і рольового взаємодії; використання стандартів, правил організаційної поведінки і т.д.

Список використаних джерел:

1. Управление поведением человека в организации [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.jobgrade.ru>